SASKAŅOTS
Profesionālās izglītības un nodarbinātības
trīspusējās sadarbības apakšpadomes
2024. gada 7. augusta sēdē, protokols Nr. 5.

PROFESIJAS STANDARTS
PASTORĀLAIS DARBS

PASTORĀLĀ DARBA SPECIĀLISTA
PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBAS

<table>
<tr><th colspan="2">1. Profesionālās kvalifikācijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis, prasības izglītībai</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Pastorālā darba speciālists
(3413 07)</td><td>Kvalifikācijas līmenis:
Sestais profesionālās kvalifikācijas līmenis (6.PKL)</td></tr>
<tr><td>Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību:
Nav</td></tr>
<tr><th colspan="2">2. Profesionālās kvalifikācijas daļas un profesionālās kvalifikācijas prasības attiecībā uz specializāciju un saistītu profesionālo kvalifikāciju</th></tr>
<tr><td colspan="2">Prasības attiecībā uz darba tirgū atpazīstamu kvalifikācijas daļu:
Nav</td></tr>
<tr><td colspan="2">Profesionālās kvalifikācijas specializācijas:
Nav</td></tr>
<tr><td colspan="2">Saistītās profesionālās kvalifikācijas, kvalifikācijas līmenis:
Pastorālais konsultants (7.LKI)</td></tr>
<tr><th colspan="2">3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu kopsavilkums</th></tr>
<tr><td colspan="2">Pastorālā darba speciālists ir ieguvis augstāko izglītību teoloģijā un atbilstoši Latvijas Republikā atzīto kristīgo konfesiju darbības praksei, tradīcijai un iekšējai kārtībai organizē, vada un koordinē pastorālās aprūpes darbu un reliģiskās darbības, un reliģiska satura informatīvus un izglītojošus pasākumus, kā arī izskaidro teoloģiskus jautājumus.

Pastorālā darba speciālists strādā vai veic brīvprātīgā pienākumus institūcijās, kurās paredzēts vai atļauts pastorālās aprūpes darbs.

Pastorālā darba speciālists strādā kristīgajās draudzēs un institūcijās garīgās aprūpes un izglītības jomā. Atbilstoši savai kompetencei pastorālā darba speciālists var veikt mācītāja, diakona, diakonises, katehēta, kapelāna pienākumus veselības un sociālās aprūpes iestādēs, ieslodzījuma vietās, militārās aizsardzības (NBS) organizācijās un dienestos un citās iestādēs, kuru darbā nepieciešams konsultatīvs atbalsts ētikas, morāles un cilvēka esības garīgos jautājumos.

Pastorālā darba speciālista pienākumi un uzdevumi
3.1. Pastorālā darba īstenošana:
3.1.1. organizēt un sniegt pastorālo aprūpi individuāli un grupās;</td></tr>
</table>

3.1.2. vadīt svētbrīžus publiskos pasākumos, mājapmeklējumos, izglītības, sociālās aprūpes, veselības aprūpes, ieslodzījuma vietās u.c.iestādēs;
3.1.3. vadīt dievkalpojumus un veikt svētdarbības - kristības, laulības, izvadīšana, iesvētīšana u.c;
3.1.4. organizēt pastorālo aprūpi sociālā un diakonijas jomā;
3.1.5. pārstāvēt kristīgo viedokli sabiedrībai aktuālos jautājumos;
3.1.6. iesaistīt sabiedrību kristīgos pasākumos;
3.1.7. izglītot sabiedrību teoloģiskos jautājumos.

3.2. Profesionālās kvalifikācijas uzturēšana un paaugstināšana:
3.2.1. īstenot pētījumus pastorālā darba jomā;
3.2.2. savas kompetences ietvaros komunicēt ar citu nozaru speciālistiem un informēt par pastorālā darba specifiku un tā aktualitātēm;
3.2.3. rūpēties par savu garīgo, fizisko un psiholoģisko labklājību;
3.2.4. darboties komandā ar savas nozares un citu nozaru speciālistiem;
3.2.5. plānot un organizēt savu profesionālo darbību;
3.2.6. pastāvīgi paaugstināt savu profesionālo kompetenci.

3.3. Vispārējās zināšanas, prasmes profesionālās darbības nodrošināšanai:
3.3.1. lietot valsts valodu pastorālajā darbā;
3.3.2. lietot pastorālajā darbā nepieciešamās svešvalodas atbilstošā līmenī;
3.3.3. lietot matemātisko domāšanu un loģiku, kompetenci dabaszinātnēs un tehnoloģijās savā profesionālajā darbībā un ikdienā;
3.3.4. izmantot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas pastorālajā darbā;
3.3.5. īstenot ilgtspējīgu pašvadītu mācīšanos mūžizglītības kontekstā;
3.3.6. ievērot pastorālā darba nozari reglamentējošo normatīvo dokumentu prasības un vispārējos ētikas principus;
3.3.7. komunicēt atbilstoši mērķim un kontekstam;
3.3.8. vadīt organizāciju un tās projektus;
3.3.9. integrēt kultūras izpratni un izpausmes pastorālajā darbā.

4. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā PROFESIONĀLĀ kompetence					
Nr. p.k.	**Uzdevumi**	**Prasmes**	**Profesionālās zināšanas**	**Kompetence (kvalifikācijas līmenis)**	
4.1. Pastorālā darba īstenošana					
4.1.1.	Organizēt un sniegt pastorālo aprūpi individuāli un grupās.	Atpazīt cilvēka psihoemocionālo stāvokli un izvēlēties atbilstošu intervences mērķi un formu. Veidot pastorālās aprūpes stratēģiju un plānu. Rīkoties saskaņā ar krīzes intervences principiem. Vadīt grupas dinamiku saskaņā ar izvirzītiem mērķiem. Dokumentēt pastorālās aprūpes darbu atbilstoši profesionālajai kompetencei. Veicināt pastorālās aprūpes saņēmēja spēju uzņemties atbildību par savu fizisko, garīgo un emocionālo stāvokli. Respektēt aprūpes saņēmēju dažādību un atšķirības. Uzturēt profesionālajai ētikai un kompetencei atbilstošas attiecības gan ar pastorālajā aprūpē esošām personām, gan ar citiem institūcijas darbiniekiem un brīvprātīgajiem. Atbalstīt un iedrošināt personu praktizēt konfesijas ticību, respektējot personas tiesības uz domu, apziņas un reliģijas brīvību. Ievērot institūcijā noteiktās pastorālās aprūpes darba prioritātes un izvirzītos uzdevumus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Garīgās dzīves mērķi, resursi un galvenie principi. Pastorālās aprūpes organizācija. Komunikācijas principi un veidi. Pastorālās aprūpes sniedzēja personību raksturojošas īpašības, darba metodes, principi, mērķi un robežas. Krīžu situāciju atpazīšana un novērtēšana. Krīžu intervences. Reliģiskās konfesijas teoloģiskās koncepcijas. Profesionālā ētika. Kristīgā antropoloģija. Grupu dinamika, darba formas, nosacījumi un vadība garīgajā aprūpē. Pastorālās sarunas vadīšana. <u>Izpratnes līmenī:</u> Cilvēka fiziskās/ emocionālās/ garīgās attīstības posmi un to specifika. Socioloģijas pamati. Sociālās grupas un to ietekmējošie faktori. Ģimenes psiholoģijas galvenās skolas, resursi un metodes ģimeņu padomdošanā un aprūpē. Garīgās veselības pamati. Plašāk pielietotie grupu terapijas intervenču veidi un metodes.	Spēja organizēt un sniegt pastorālo aprūpi, respektējot personas tiesības uz domu, apziņas un reliģijas brīvību, kā arī respektējot personas fiziskās, emocionālās un garīgās robežas un vajadzības. Spēja adekvāti un cieņpilni rīkoties pastorāla rakstura situācijās. Spēja strādāt komandā ar citu profesiju speciālistiem holistiskas pastorālās aprūpes nodrošināšanai. Spēja sniegt pastorālās aprūpi gan individuāli, gan grupās.	6.LKI 6.LKI 6.LKI 6.LKI

			<u>Priekšstata līmenī:</u> Ieskats radniecīgu zinātnes nozaru, piemēram, psihiatrijas, psiholoģijas, socioloģijas un filozofijas jomās. Aktualitātes pastorālās aprūpes jomā.		
4.1.2.	Vadīt svētbrīžus publiskos pasākumos, mājapmeklējumos, izglītības, sociālās aprūpes, veselības aprūpes iestādēs, ieslodzījuma vietās u.c.	Izstrādāt svētbrīža plānu un saturu. Apzināt un piesaistīt svētbrīdim nepieciešamos resursus. Orientēties bibliskās teoloģijas pamatos, konfesijas reliģiskajā praksē un teoloģiskajās koncepcijās. Adaptēt konfesionālās reliģiskās darbības konkrētajā kalpošanas vidē. Darboties saskaņā ar izglītības, sociālās aprūpes, veselības aprūpes, ieslodzījuma vietu u.c. iestāžu iekšējās kārtības un ētikas prasībām.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Reliģisko darbību eklezioloģiskais, vēsturiskais, konfesionālais un poimēniskais konteksts. Svētbrīžu teoloģiskā nozīme, cēloņsakarības un norise. Resursu plānošana un mērķtiecīga izmantošana. Bibliskās teoloģijas pamati. Homilētika. Publiskā runa. Mājapmeklējumu pastorālteoloģiskie aspekti. Ētikas un sociālās normas. <u>Izpratnes līmenī:</u> Liturģiskās kalpošanas tēlotājmākslas un mūzikas kultūrvēsturiskie aspekti. Izglītības, sociālās aprūpes, veselības aprūpes, ieslodzījuma vietu u.c. iestāžu, institūciju un organizāciju ētikas principi. <u>Priekšstata līmenī:</u> Reliģiskās konfesijas un to institūciju pārvaldes principi.	Spēja vadīt svētbrīžus atbilstoši konfesijas praksei, tradīcijai un iekšējai kārtībai. Spēja izmantot atbilstošus resursus, lai nodrošinātu svētbrīžu sekmīgu norisi.	6.LKI 6.LKI
4.1.3.	Vadīt dievkalpojumus un veikt svētdarbības - kristības, laulības, izvadīšana, iesvētīšana u.c.	Orientēties liturģiskajā kontekstā - laiks, vieta, konkrētie apstākļi. Izvēlēties konkrētajam gadījumam atbilstošu liturģisko kārtību un homilētiskos materiālus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Liturģiskās kalpošanas eklezioloģiskais, vēsturiskais, bibliskais, konfesionālais un poimēniskais konteksts. Svētdarbību un dievkalpojumu	Spēja vadīt svētdarbības un dievkalpojumus saskaņā ar konfesijā apstiprinātām kārtībām un atbilstoši savai kompetencei un amatam, kā arī atbilstoši konkrētajai videi.	6.LKI

		Sagatavot un vadīt dievkalpojumu. Vadīt svētdarbības – kristības, laulības, izvadīšanu u.c. Apmācīt dievkalpojuma un svētdarbību norisei nepieciešamo komandu. Darboties komandā dievkalpojuma un svētdarbību plānošanā un norisē. Lietot atbilstošu amata tērpu dievkalpojumu un svētdarbību vadīšanā.	liturģiskā nozīme, cēloņsakarības un norise. Homilētika un publiskā runa. Bībeles ekseģēze. Amata tērps un tā lietošana. <u>Izpratnes līmenī:</u> Liturģiskās kalpošanas tēlotājmākslas un mūzikas kultūrvēsturiskie aspekti.	Spēja motivēt cilvēkus aktīvai līdzdalībai dievkalpošanā un svētdarbību vadīšanā.	6.LKI
4.1.4	Organizēt pastorālo aprūpi sociālā un diakonijas jomā	Apzināt garīgās un sociālās vajadzības diakonijas un sociālā darba jomā. Darboties atbilstoši konkrētās sociālās vides vajadzībām. Pieņemt ikvienu cilvēku kā vērtību un empātiski uzklausīt. Atpazīt cilvēku fiziskās, garīgās un sociālās vajadzības un savu iespēju un kompetences robežās sniegt profesionālu atbalstu. Veicināt kristīgu izpratni attiecībā uz cilvēku kā vērtību. Motivēt citus izmantot savas dotības un spējas diakonijas kontekstā un organizēt brīvprātīgo darbu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Garīgo faktoru ietekme uz cilvēku (indivīdu, ģimeni, grupu, kopienu). Sabiedrības dažādās sociālās grupas un tās ietekmējošie faktori. Diakonijas Bibliskais pamatojums. Diakonijas darbs kopienā. Sociālais un diakonijas darbs ar noteiktām cilvēku grupām (bērni un pusaudži, veci cilvēki, ģimenes, cilvēki dažādās krīzēs, cietušie no vardarbības, cilvēki ar īpašām vajadzībām, atkarīgie u.c.). <u>Izpratnes līmenī:</u> Sociālā un diakonijas darba loma Baznīcā un sabiedrībā. Sabiedrības mazaizsargātās sociālās grupas. Sociālās drošības sistēma Latvijā; <u>Priekšstata līmenī:</u> Latvijā īstenotā sociālā politika.	Spēja bez diskriminācijas holistiski rūpēties par cilvēku. Spēja preventīvi reaģēt uz cilvēku personiskajām, kopienas un sabiedrības vajadzībām atbilstoši kristīgajām vērtībām. Spēja motivēt cilvēkus brīvprātīgajam darbam sociālajā un diakonijas jomā.	6.LKI 6.LKI 6.LKI

4.1.5.	Pārstāvēt kristīgo viedokli sabiedrībai aktuālos jautājumos	Iepazīt aktuālos jautājumus un problēmas sabiedrības vispārējā un lokālā kontekstā. Formulēt un pārstāvēt kristīgu redzējumu sabiedrībai aktuālos jautājumos un rosināt par tiem diskutēt. Paust kristīgu viedokli un skaidrot kristīgu mācību atbilstoši mērķauditorijai. Veicināt kristīgās vēsts apliecināšanas iespējas sabiedrībā. Sadarboties ar dažādu pārliecību cilvēkiem sabiedrības kopīgajam labumam. Pārstāvēt Baznīcu sabiedrībā.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Kristīgās misijas darba teorētiskie un praktiskie aspekti. Pastorālā darba speciālista vieta un loma Baznīcā un sabiedrībā. Homilētika un retorika. Apoloģētika. <u>Izpratnes līmenī:</u> Mūsdienu sabiedrības aktuālās attīstības likumsakarības un tendences. Baznīcas misija un stratēģija.	Spēja iesaistīties sabiedrībai aktuālu jautājumu risināšanā, pamatojoties uz bibliskām vērtībām. Spēja ar kristīgo vēsti uzrunāt dažādas mērķauditorijas atbilstoši kontekstam. Spēt komunicēt ar dažādu uzskatu cilvēkiem.	6.LKI 6.LKI 6.LKI
4.1.6.	Iesaistīt sabiedrību kristīgos pasākumos	Plānot un organizēt sabiedrību iekļaujošus kristīgus pasākumus. Sadarboties ar valsts, pašvaldību iestādēm un nevalstiskā sektora organizācijām kristīgu pasākumu realizēšanā. Koordinēt informatīvu un kristīgi izglītojošu pasākumu, projektu un programmu īstenošanu. Izvēlēties un piemērot kristīgiem pasākumiem atbilstošu saturu, formas un metodes. Motivēt cilvēkus kristīgai sadraudzībai. Sagatavot un sniegt informāciju medijiem par kristīgiem svētkiem u.c. pasākumiem. Aktualizēt kristīgo kultūras mantojumu. Izvērtēt kristīgu pasākumu efektivitāti atbilstoši to mērķim.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Kristīgās misijas darba teorētiskie un praktiskie aspekti. Baznīcas misijas stratēģija. Kristīgās vadības principi. Projektu vadība. Medijpratība. <u>Izpratnes līmenī:</u> Sabiedriskās attiecības. Kristīgās kultūras mantojums latviešu nācijas identitātē.	Spēja novērtēt lokālo vidi, tās cilvēku garīgās vajadzības un organizēt atbilstošus kristīgus pasākumus. Spēja uzrunāt un iesaistīt sabiedrību kristīga satura pasākumos.	6.LKI 6.LKI
4.1.7.	Izglītot sabiedrību teoloģiskos jautājumos	Izprast un novērtēt sabiedrības zināšanas un attieksmes teoloģiskos jautājumos.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Paradigmu maiņa sabiedrībā. Bibliskā, sistemātiskā, un praktiskā	Spēja pielietot atbilstošu sabiedrības izglītošanas veidu un saturu teoloģisko jautājumu	6.LKI

		Formulēt katehētiskas darbības mērķus. Iniciēt interešu un neformālās izglītības pasākumus teoloģisko jautājumu skaidrošanai. Organizēt izglītojoša rakstura pasākumus, nodarbības, darbseminārus. Izvēlēties sabiedrības teoloģiskai izglītošanai atbilstošas formas un metodes. Skaidrot sabiedrībai kristīgās mācības un dzīves jautājumus.	teoloģija un Baznīcas vēsture. Homilētika un retorika. Katehētika. <u>Izpratnes līmenī:</u> Kristīgā antropoloģija. Baznīcas mūzikas, mākslas un arhitektūras vēsture. Lielākās pasaules reliģijas. Vietējās reliģiskās kustības. Izglītošanas formas un metodes. <u>Priekšstata līmenī:</u> Aktuālās reliģiskās, kultūras, politikas un sociālās attīstības likumsakarības un principi pasaulē, valstī un vietējā sabiedrībā.	izskaidrošanai. Spēja argumentēt baznīcas viedokli sabiedrībā. Spēja īstenot ekumēnisku, starpreliģisku un multikulturālu dialogu un sadarbību.	6.LKI 6.LKI
4.2. Profesionālās kvalifikācijas uzturēšana un paaugstināšana					
4.2.1.	Īstenot pētījumus pastorālā darba jomā	Identificēt problēmjautājumus un aktualitātes pastorālā darba jomā. Analizēt zinātnisko publikāciju pastorāli teoloģiskās atziņas un skaidrot empīrisko pētījumu rezultātus. Identificēt un formulēt sava pētījuma aktualitāti un problēmu pētāmajā jomā. Izvēlēties pētījuma tēmai atbilstošu literatūru un citus avotus. Izvirzīt pētījuma jautājumus/hipotēzes. Izvēlēties pētījuma metodes. Izstrādāt pētījuma plānu. Apzināties nepieciešamos resursus pētījuma veikšanai. Apstrādāt un analizēt pētījuma datus un rezultātus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Zinātniskās pētniecības pamatprincipi. Pētniecības ētikas principi un autortiesības. Teoloģijas un pastorālā darba terminoloģija svešvalodās. Informācijas tehnoloģiju pielietojums pētnieciskajā darbā. <u>Izpratnes līmenī:</u> Bibliskā teoloģija. Bībeles ekseģēzes principi. Pastorālā darba ētikas principi. Teoloģisko avotu veidi un to hierarhija. <u>Priekšstata līmenī:</u> Aktuālās problēmas pastorālā darba un ar to saistītās zinātņu jomās	Spēja plānot un veikt pētījumus pastorālā darba jomā, izstrādājot teorētiskas un praktiskas rekomendācijas. Spēja integrēt pētniecību savā pastorālajā darbībā. Spēja komunicēt/izplatīt akadēmiskajā vidē un sabiedrībā sava pētījuma rezultātus pastorālā darba jomā.	6.LKI 6.LKI 6.LKI

		Izstrādāt secinājumus un rekomendācijas, pamatojoties uz pētījumā iegūtajiem rezultātiem. Ievērot pētniecības ētikas principus. Publicēt sava pētījuma rezultātus zinātniskos un/vai populārzinātniskos izdevumos. Prezentēt pētījuma rezultātus zinātniskajās konferencēs.	(medicīna, sociālās un dabas zinātnes u.c.).		
4.2.2.	Savas kompetences ietvaros komunicēt ar citu nozaru speciālistiem un informēt par pastorālā darba specifiku un tā aktualitātēm	Izskaidrot darba devējiem un citu nozaru speciālistiem pastorālā darba mērķi un uzdevumus, aktualitātes, iespējas un ierobežojumus. Informēt darba devējus un citu nozaru speciālistus par pastorālā darba ētikas principiem un to ievērošanas nepieciešamību. Informēt citu nozaru speciālistus un izskaidrot pastorālās aprūpes nepieciešamību un principus. Savas kompetences ietvaros dalīties ar pieredzi pastorālajā darbā ar citiem speciālistiem. Sniegt priekšlikumus un konsultācijas citu nozaru speciālistiem pastorālās aprūpes jomā. Strādāt atbilstoši savai kompetencei, atpazīt savus profesionālos ierobežojumus un iespējas. Pārzināt un respektēt citu nozaru speciālistu sniegto pakalpojumu specifiku. Cieņpilni komunicēt profesionālās sadarbības ietvaros.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Profesionālā ētika un sociālās normas. Pozitīvas saskarsmes un sadarbības principi. <u>Izpratnes līmenī:</u> Darba devēja iestādes/ organizācijas darba specifika. Citu speciālistu (ārstu, garīdznieku, teologu, psihologu, psihiatru u.c.) kompetences iespējas un robežas.	Spēja sadarboties un uzturēt profesionālas un multidisciplināras attiecības ar citu nozaru speciālistiem pastorālā darba veikšanai kristīgajās draudzēs, veselības un sociālās aprūpes iestādēs, ieslodzījuma vietās, militārās aizsardzības (NBS) organizācijās un citās iestādēs. Spēja veicināt izpratni par pastorālā darba specifiku un nepieciešamību.	6.LKI 6.LKI
4.2.3.	Rūpēties par savu garīgo, fizisko un psiholoģisko labklājību un sadarboties ar citiem speciālistiem, lai	Novērtēt savu fizisko un psihoemocionālo stāvokli un reakcijas. Apzināties savas stiprās un vājās puses un profesionālos riskus. Reflektēt par saviem psihoemocionālajiem procesiem, apzinoties savas personības robežas.	<u>Lietošanas līmenī</u> Emocionālās izdegšanas riski, pazīmes un profilakse. Individuālās un grupu supervīzijas principi. Garīgā formācija.	Spēja uzņemties atbildību par savu fizisko un psihoemocionālo veselību un garīgo dzīvi.	6.LKI

	saņemtu holistisku aprūpi	Rūpēties par savu garīgo dzīvi un izaugsmi, fizisko veselību un psiholoģisko labklājību.	Izpratnes līmenī: Fizioloģija un psihosomātika. Kristīgā un filozofiskā antropoloģija. Personības robežas.		
4.2.4.	Darboties komandā ar savas nozares un citu nozaru speciālistiem.	Apzināties katra komandas dalībnieka profesionālo specifiku, lomas un funkcijas. Veidot komandu atbilstoši pastorālā darba nepieciešamībai. Plānot, organizēt un vadīt komandas darbu, noteikt izpildāmo darbu prioritātes, deleģēt un koordinēt pienākumu izpildi. Sadarboties komandā, uzņemties atbildību par komandas darba rezultātiem. Ievērot profesionālās ētikas normas un normatīvo aktu prasības pastorālā darba jomā.	Lietošanas līmenī: Vadībzinātnes pamati un kristīgās vadības principi. Komandas darba principi un multidisciplināras komandas darba specifika. Konfliktrisināšana. Pārmaiņu vadība. Izpratnes līmenī: Multidisciplināra un multireliģiska vide. Ekumēniskais dialogs pastorālajā darbā.	Spēja veidot un darboties komandā, un iekļauties multidisciplināras komandas darbā. Spēja saliedēt komandu un veicināt sadarbību un savstarpēju komunikāciju.	6.LKI 6.LKI
4.2.5.	Organizēt savu profesionālo darbību.	Izvirzīt un noformulēt savas darbības mērķus un uzdevumus. Noteikt prioritātes, organizēt darbu īstermiņā un ilgtermiņā. Mērķtiecīgi plānot savu ikdienas darbu. Izvērtēt un plānot darbam nepieciešamos resursus. Izvērtēt sava darba efektivitāti. Sagatavot un sniegt informāciju un pārskatus par savu darbu. Sekot nozares standartu un labās prakses rekomendācijām ikdienas darba uzdevumu izpildē.	Lietošanas līmenī: Vadībzinātnes pamati. Laika un resursu plānošanas principi. Darba efektivitātes vērtēšanas principi. Profesionālajā darbībā nepieciešamās informācijas atlase, apkopošana, analīze un prezentēšana. Izpratnes līmenī: Sociālā un profesionālā ētika. Cilvēka personību veidojošie faktori. Pašvadības principi. Priekšstata līmenī: Organizāciju vadības principi un stratēģijas.	Spēja plānot, pieņemt argumentētus lēmumus un uzņemties atbildību par savas profesionālās darbības rezultātiem un efektivitāti īstermiņā un ilgtermiņā. Spēja sevi paškritiski izvērtēt un uzklausīt vērtējumu par savu profesionālo darbību. ~~Spēja pašaktualizēties.~~	6.LKI 6.LKI ~~6.LKI~~

4.2.6.	Pastāvīgi paaugstināt savu profesionālo kompetenci	Izvērtēt savas profesionālās zināšanas un prasmes un regulāri izglītoties profesionālās kvalifikācijas pilnveidošanai. Pārzināt profesionālai izaugsmei pieejamos resursus. Izmantot atbilstošus resursus profesionālās darbības kvalitātes paaugstināšanai. Apzināties un atpazīt profesionālās ētikas dilemmas un riskus pastorālajā darbā. Dalīties savas kompetences ietvaros ar citiem profesionāļiem.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Mūžizglītības mērķis, principi un iespējas. Profesionālajai izaugsmei nepieciešamie resursi. <u>Izpratnes līmenī:</u> Personības produktivitāte. Laika menedžments.	Spēja pašreflektēties un uzklausīt vērtējumu par savu profesionālo darbību. Spēja izmantot savai profesionālajai kompetencei atbilstošus resursus profesionālās darbības kvalitātes paaugstināšanai. Spēja dalīties ar savām profesionālajām zināšanām un prasmēm.	6.LKI 6.LKI 6.LKI
5. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā VISPĀRĒJĀ kompetence					
Nr. p.k.	**Uzdevumi**	**Prasmes**	**Profesionālās zināšanas**	**Kompetence (kvalifikācijas līmenis)**	
5.1. Profesionālās darbības nodrošināšanas vispārējie uzdevumi					
5.1.1.	Lietot valsts valodu pastorālajā darbā.	Izprast valodas sistēmu. Apkopot informāciju mutiski un rakstiski. Komunicēt literārajā valodā. Veidot skaidru un loģisku vēstījumu mutvārdos un rakstveidā. Pielāgot vēstījuma stilu tā mērķim un auditorijai. Strukturēt vēstījumu. Rediģēt savu vēstījumu. Analizēt dažādas grūtības tekstus pastorālajā jomā. Lietot pastorālajam darbam atbilstošu terminoloģiju.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Literārā valsts valoda. Valodas funkcijas. Valodas stili. Tekstveide. Pastorālā darba profesionālā terminoloģija. Valsts valodas nozīme. <u>Izpratnes līmenī:</u> Latviešu valodas gramatika	Spēja brīvi un korekti sazināties valsts valodā rakstiski un mutiski. Spēja izmantot valsts valodu pastorālajā darbā un pētniecībā. Spēja izturēties ar cieņu pret valsts valodu.	6.LKI 6.LKI 6.LKI
5.1.2.	Lietot pastorālajā darbā nepieciešamās	Lasīt ar pastorālo darbu saistītu tekstu vismaz vienā svešvalodā, kas ir Eiropas Savienības (ES) dalībvalsts valoda.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Vismaz viena ES svešvaloda. Pastorālā darba profesionālā	Spēja komunicēt un izmantot vismaz vienu ES svešvalodu pētniecībā un pastorālajā	6.LKI

	svešvalodas atbilstošā līmenī.	Saprast ar pastorālo darbu saistītu runāto vēstījumu vismaz vienā svešvalodā, kas ir ES dalībvalsts valoda. Mutiski paskaidrot ar pastorālo darbu saistītus jautājumus vismaz vienā svešvalodā, kas ir ES dalībvalsts valoda. Orientēties Bībeles grieķu un ebreju valodas gramatikā. Tulkot Bībeles grieķu un ebreju valodas tekstus. Pareizi izrunāt Bībeles grieķu un ebreju valodas tekstu.	terminoloģija vismaz vienā ES svešvalodā. Bībeles grieķu valoda. Bībeles ebreju valoda.	darbā. Spēja izmantot Bībeles grieķu un ebreju valodu pastorālā darba kontekstā.	6.LKI
5.1.3.	Lietot matemātisko domāšanu un loģiku, kompetenci dabaszinātnēs un tehnoloģijās savā profesionālajā darbībā un ikdienā	Izmantot matemātikas formulas, grafikus, diagrammas domu un ideju izklāstā. Izmantot matemātikas pamatprincipus un darbības. Izmantot statistikas datus un grafikus pētījumos iegūto datu analīzei. Izvērtēt un atlasīt atbilstošus informācijas avotus. Domāt kritiski, izvērtēt un pielietot informāciju. Izvēlēties pētniecībai atbilstošas metodes. Izmantot loģisko un racionālo domāšanu hipotēzes pārbaudei. Analizēt, salīdzināt un sintezēt idejas un argumentus. Formulēt secinājumus. Veicināt vides drošību un ilgtspēju. Ievērot ētikas principus tehnoloģiju progresa kontekstā.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Skaitļi un mēri. Matemātiskās darbības un matemātiskā izklāsta pamatveidi. Pētniecības metodes un to pielietojums. Bībelē balstīts skatījums uz pasauli, sabiedrību un indivīdu. Informācijas meklēšanas paņēmieni un stratēģija. Vispārējie morāles un ētikas principi un normas. <u>Izpratnes līmenī:</u> Pētījumos iegūto datu matemātiskās apstrādes metodes. Dabas pasaules pamatprincipi. Fundamentāli zinātniskie jēdzieni un teorijas. Cilvēku darbības ietekme uz dabas pasauli. Tehnoloģiju progress, ar to saistītie riski un ierobežojumi lēmumu pieņemšanā attiecībā uz vērtībām, morāles jautājumiem un kultūru.	Spēja izmantot loģiku un matemātisko domāšanu, lai analizētu datus un risinātu problēmas gan ikdienā, gan profesionālajā darbībā. Spēja izskaidrot dabas pasauli, izmantojot profesionālās un vispārējās zināšanas, izdarīt pierādījumos pamatotus secinājumus. Spēja pielietot inženierzinātņu un tehnoloģiju sasniegumus, reaģējot uz noteiktām cilvēku vajadzībām, izvērtējot savas profesionālās un individuālās darbības radīto ietekmi uz sabiedrību un vidi.	6.LKI 6.LKI 6.LKI

			Priekšstata līmenī: Matemātiskie termini un jēdzieni. Mūsdienās izplatītākās tehnoloģijas, tehnoloģiskie produkti un procesi.		
5.1.4.	Izmantot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas (IKT) pastorālajā darbā.	Lietot interneta resursus informācijas iegūšanai. Izmantot informācijas meklēšanas stratēģijas. Lietot informācijas apstrādes un sistematizēšanas risinājumus pastorālajā darbā un pētniecībā. Izmantot dažādus saziņas rīkus un to papildu funkcijas. Izveidot un noformēt rakstiskos darbus un prezentācijas ar IKT palīdzību. Izmantot IKT pilsoniskuma un sociālās iekļautības veicināšanai. Izprast IKT lomu komunikācijas, radošuma un inovāciju pilnveidē. Apzināt IKT iespējas, ierobežojumus, ietekmi un riskus. Novērtēt informācijas derīgumu un uzticamību. Ievērot IKT likumīgas izmantošanas noteikumus. Lietot atbildīgi mākslīgo intelektu. Ievērot IKT drošības un personas datu aizsardzības prasības. Veikt drošības pasākumus IKT ierīču aizsardzībai. Pārvaldīt un aizsargāt informāciju, saturu, datus un digitālās identitātes.	Lietošanas līmenī IKT ierīču, programmatūras un tīklu pamatfunkcijas un lietošana. Informācijas meklēšanas paņēmieni un stratēģijas. Izpratnes līmenī Tiešsaistē pieejamās informācijas izvērtēšanas paņēmieni. Informācijas apstrādes un sistematizēšanas metodes. IKT drošība un datu aizsardzība. Informācijas izplatīšanas kanāli, to uzticamība. Mākslīgā intelekta izmantošanas iespējas. Medijpratība	Spēja izmantot IKT pastorālajā darbā, pētniecībā un sabiedriskajā dzīvē. Spēja izvērtēt ar IKT lietošanu saistītos riskus un nodrošināt izmantoto datu aizsardzību.	6.LKI 6.LKI
5.1.5.	Īstenot ilgtspējīgu pašvadītu	Novērtēt sevi un savu izaugsmi objektīvu kritēriju ietvarā.	Lietošanas līmenī Mācīšanās stratēģijas un stili.	Spēja izprast pašvadītas mācīšanās nepieciešamību un	6.LKI

	mācīšanos mūžizglītības kontekstā.	Plānot savu mācīšanos mūžizglītības kontekstā. Organizēt savu mācīšanās procesu. Izvērtēt un pilnveidot mācīšanās efektivitāti. Mācīties patstāvīgi un sadarbībā ar citiem. Apzināties savus iekšējos resursus, nepieciešamības gadījumā meklēt atbalstu. Koncentrēties un risināt sarežģītas situācijas. Plānot savu personīgo, sociālo un fizisko labbūtību. Izkopt sevī noturību un pastāvību veicinošus paradumus. Pārvarēt šķēršļus un pielāgoties pārmaiņām. Pārvarēt nenoteiktību un stresu.	Mācību veidi un iespējas. Personīgo kompetenču attīstības vajadzību apzināšanās mehānismi. Iekšējo resursu apzināšanās mehānismi. Personības pašvērtējums. Pašvadītas mācīšanās atbalsta veidi un iespējas. Cilvēka kā prāta un ķermeņa veseluma koncepcija <u>Izpratnes līmenī</u> Didaktikas pamata teorijas. Personības psiholoģija. Garīgās veselības pamati. <u>Priekšstata līmenī</u> Stresa vadība.	īstenot to atbilstoši individuālajām un sabiedrības vajadzībām. Spēja pilnveidot savas mācīšanās efektivitāti. Spēja izmantot mūžizglītību personīgajai holistiskajai labbūtībai.	6.LKI
5.1.6.	Ievērot pastorālā darba nozari reglamentējošo normatīvo dokumentu prasības un vispārējos ētikas principus.	Darboties saskaņā ar pastorālā darba nozari reglamentējošo normatīvo dokumentu prasībām. Ievērot darba tiesisko attiecību normas. Ievērot darba drošības, ugunsdrošības un vides aizsardzības noteikumus. Sniegt pirmo palīdzību. Nodrošināt datu aizsardzību atbilstoši regulējošiem dokumentiem. Ievērot darba ētikas principus. Ievērot ētikas un vispārpieņemtās uzvedības normas.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Reglamentējošie normatīvie dokumenti pastorālajā darbā. Darba devēja un darbinieka tiesības, pienākumi un atbildība. Darba drošība. Darba ētikas principi. Vispārējie ētikas principi un uzvedības normas. Pirmās palīdzības sniegšana. <u>Izpratnes līmenī</u> Datu aizsardzība. Vides aizsardzība. Sabiedrības ilgtspējīga attīstība.	Spēja pastorālajā darbā piemērot darba nozari reglamentējošo normatīvo dokumentu prasības un darba tiesisko attiecību normas. Spēja integrēt pastorālajā darbā vides aizsardzības un sabiedrības ilgtspējīgas attīstības principus. Spēja rīkoties saskaņā ar darba un vispārējās ētikas normām.	6.LKI 6.LKI 6.LKI

5.1.7.	Komunicēt atbilstoši mērķim un kontekstam.	Izvēlēties atbilstošāko iekšējās un ārējās komunikācijas veidu. Argumentēt savu pozīciju, uzklausīt citus viedokļus un rast kompromisus vienotu mērķu sasniegšanā. Pielāgot vēstījumu tā mērķim un auditorijai. Veicināt diskusijas mērķu sasniegšanu. Novērtēt komunikāciju no ētikas viedokļa. Sadarboties komandā atbilstoši savai lomai un sadarbības mērķim. Risināt problēmas sadarbībā. Identificēt un savlaicīgi risināt konfliktsituācijas.	<u>Lietošanas līmenī</u> Saskarsmes un komunikācijas kultūra. Darbs komandā. <u>Izpratnes līmenī</u> Komunikācijas metodes. Retorika. Sadarbības principi un metodes. Konfliktu vadība.	Spēja pielāgoties dažādiem apstākļiem un sarunu partneriem komunikācijas mērķa sasniegšanā. Spēja risināt konfliktsituācijas empātiski, iekļaujoši un atbalstoši.	6.LKI 6.LKI
5.1.8.	Vadīt organizāciju un tās projektus.	Nodrošināt organizācijas sekmīgu darbību. Uzņemties līdera lomu. Organizēt un vadīt komandas darbu. Uzņemties atbildību par savu un komandas darbību. Veidot komandas kultūru. Deleģēt pienākumus, motivēt komandu un novērtēt pienākumu izpildi. Izstrādāt projektu un plānot tā izpildi. Identificēt projektam nepieciešamos resursus. Izvērtēt riskus. Izvērtēt ar izmaksām un vērtību saistītus lēmumus. Īstenot drošu un ētisku finanšu pārvaldību.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Līderība. Projektu vadība. Uzņēmējdarbības ētika. <u>Izpratnes līmenī</u> Uzņēmējdarbības pamati. Finanšu pratība. Risku analīze. Stratēģiskā vadība. Pārmaiņu vadība. Resursu plānošana un pārvaldība. Darba efektivitātes vērtēšanas principi. <u>Priekšstata līmenī</u> Organizāciju psiholoģija. Sociālās un ekonomiskās iespējas un izaicinājumi.	Spēja vadīt uz mērķi vērstu organizācijas darbu, lietojot efektīvas līderības un ētiskas komunikācijas stratēģijas. Spēja īstenot projektus. Spēja izvērtēt uzņēmējdarbības vadības ētiskos aspektus.	6.LKI 6.LKI 6.LKI
5.1.9.	Integrēt kultūras izpratni un	Ievērot ētisku un atbildīgu pieeju kultūras mantojumam.	<u>Lietošanas līmenī</u> Sakrālais kultūras mantojums.	Spēja lietot sakrālā kultūras mantojuma daudzveidību.	6.LKI

	izpausmes pastorālajā darbā.	Uztvert, izprast un skaidrot dažādos mākslas veidos un citās kultūras formās pausto sakrālo vēstījumu. Iesaistīties radošos procesos. Ievērot cieņpilnu attieksmi pret kultūras izpausmju daudzveidību. Darboties multikulturālā vidē un respektēt dažādību.	Teksts, mūzika, arhitektūra un tēlotājmāksla kā ideju un jūtu izplatīšanas mediji. Kultūras hermenētika. <u>Izpratnes līmenī</u> Dažādas reliģijas un to pamata izpausmes formas. Dažādu kultūru mijiedarbība un ietekme uz indivīdu. Kultūras piederība un identitāte. <u>Priekšstata līmenī</u> Radošuma nozīme, attīstīšana un izpausmes veidi. Multikulturāla vide un dažādība. Starpkultūru komunikācija.	Spēja respektēt dažādu kultūru radošās izpausmes. Spēja īstenot savu radošo potenciālu. Spēja būt tolerantam un komunicēt dažādās kultūrvidēs.	6.LKI 6.LKI 6.LKI

Vispārīga informācija	
Profesionālās kvalifikācijas prasību iesniedzējs	***Latvijas evaņģēliski luteriskā Baznīca (LELB)*** *Izstrādes darba grupa:* **Helēna Andersone**, nodibinājuma "Lutera Akadēmija" valdes priekšsēdētāja, **Pāvils Brūvers**, LELB bīskaps, veselības aprūpes kapelāns emeritus, **Laila Čakare**, Lutera Akadēmijas Teoloģijas studiju virziena vadītāja, **Sigita Dišlere**, nodibinājuma "LELB Diakonijas centrs" valdes priekšsēdētāja **Uldis Gailītis,** LELB Izglītības komisijas vadītājs **Hanss Martins Jensons**, LELB Liepājas diecēzes bīskaps, Lutera Akadēmijas Senāta priekšsēdētājs, **Inese Švekle**, nodibinājuma "CARITAS LATVIJA" valdes priekšsēdētāja, **Mihails Voronovs**, Ieslodzījuma vietu pārvaldes vecākais referents, cietumu kapelāns
Profesionālās kvalifikācijas prasību ekspertu darba grupa	**Ildze Gaidukēviča** - Tieslietu ministrijas Nozaru politikas departamenta Uzņēmumu reģistra un maksātnespējas politikas nodaļas juriste; **Normunds Celmiņš** - Nacionālo bruņoto spēku kapelāns; **Ilmārs Kravalis** - Nacionālo bruņoto spēku kapelāns; **Skaidrīte Gūtmane** - Rektoru padomes pārstāve, Eiropas Kristīgās akadēmijas rektore, profesore; **Rinalds Grants** - Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas bīskaps; **Ronalds Alainis** - Sociālās integrācijas valsts aģentūras sociālais darbinieks. **Elīna Auniņa** - Valsts izglītības satura centrs, Izglītības satura departamenta, Izglītības satura atbalsta nodaļas vecākā eksperte; **Sanita Oklu** - Valsts izglītības satura centrs, Izglītības satura departamenta, Izglītības satura atbalsta nodaļas vecākā eksperte.
NEP atzinums par profesionālās kvalifikācijas prasībām	17.07.2024. Tieslietu ministrijas saskaņojums
Profesionālās kvalifikācijas prasību saskaņošana PINTSA	07.08.2024.
Iepriekš saskaņoto profesionālās kvalifikācijas prasību redakcijas	03.09.2013.